

ФОРМУВАННЯ ЛІНГВОСОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Мета дослідження полягала в вивченні та аналізі процесу формування ЛСК учнів середньої школи на уроках німецької мови з метою виявлення ефективних методик та підходів до навчання, спрямованих на забезпечення цієї компетентності.

На основі проведеного дослідження були виконані наступні завдання: визначені основні аспекти ЛСК, що формуються на уроках німецької мови в середній школі, включаючи соціолінгвістичну, соціокультурну та соціальну компетентності; проаналізовано існуючі методики та підходи до формування ЛСК на уроках німецької мови; вивчено вплив різних методик та підходів на розвиток ЛСК учнів середньої школи; розроблено рекомендації щодо оптимальних підходів та методик для ефективного формування ЛСК на уроках німецької мови.

Теоретичні аспекти та практичні методи викладання німецької мови в середній школі показали, що для успішного формування ЛСК учнів необхідне комплексне поєднання інтерактивних методів, технологій та ігрових підходів. Вони сприяють активному залученню учнів до навчального процесу, стимулюють їхню мотивацію та позитивне ставлення до навчання.

На підставі проведеного дослідження можна надати наступні рекомендації освітнім працівникам у середній школі для підвищення лінгвосоціокультурної компетентності на уроках німецької мови за програмою нової української школи:

1. Використання мультимедійних матеріалів та гейміфікації: Використання відео, аудіо та мультимедійних матеріалів може допомогти учням краще розуміти німецьку культуру та практикувати мовлення в реальних сценаріях. Віртуальні екскурсії та інтерактивні відео можуть зробити навчання цікавим та захоплюючим. Одними з мультимедійних матеріалів можуть бути німецькомовні канали на платформі Youtube, а саме "Easy German". Ініціатива була започаткованою парою з Мюнстеру, Німеччина та дозволить школярам отримати уявлення про іноземну мову, яка є часто вживаною у повсякденному житті серед місцевих мешканців Берліну, також відео подекуди розповідають про непопулярні традиції німецькомовних країн та різниці між землями, що сприяє розвитку геополітичних компетенцій німецькомовних країн. В свою чергу, використання ігрових методів, таких як гра «Memory», може стимулювати

мотивацію учнів та активізувати їхні мовні навички. Гра «Memory» може бути використана для розвитку різних мовних аспектів, від лексики до граматики.

2. Технології ситуативного моделювання: Використання технологій ситуативного моделювання, таких як метод Веб Квест, дозволяє учням взаємодіяти з мовним матеріалом та культурним контекстом у різних ситуаціях. Це сприяє їхньому мовленню та розвитку міжкультурної компетентності. Також, на безкоштовній платформі “ISLCOLLECTIVE” розміщені сотні уривків із німецькомовних фільмів та мультфільмів. Завдання складаються із декількох частин. Спершу учні мають прослухати відео, а потім відповідно до контексту та ситуації обрати правильну репліку того чи іншого мовця. Такі завдання можна використовувати для завдань для вивчення передбачень, майбутніх часів, а також практики використання формального та неформального дискурсів мовлення. Такий вид роботи є ефективним й через залучення зорової пам'яті школярів.

Література:

5. Борщовецька В.Д., Ігнатенко В.Д. *Основи методики навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх навчальних закладах*: навч. посіб. / В.Д. Борщовецька, В.Д. Ігнатенко. - Біла Церква: БНАУ, 2018 - 122 с. URL: [https://btsau.edu.ua/sites/default/files/news/pdf/acreditacia_filologia/navch_met od_zabezpech/osnov_metod_navch_inozem_mov.pdf](https://btsau.edu.ua/sites/default/files/news/pdf/acreditacia_filologia/navch_met_od_zabezpech/osnov_metod_navch_inozem_mov.pdf) (дата звернення: 14.03.2024)
6. Волошанська І. В. Миськів І. С. «Мотиваційний компонент у процесі вивчення іноземної мови» URL: [https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/5147/VOLOSHANSKA %2C%20MYSKIV.pdf?sequence=1](https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/5147/VOLOSHANSKA%20%20MYSKIV.pdf?sequence=1) (дата звернення: 14.03.2024).
7. Дмитраш Т. В., Федоренко О. П. *Дидактичні ігри на уроках німецької мови (Рівень А1, А2)*. Методичний посібник / Т. В. Дмитраш, О. П. Федоренко. – Вінниця: ММК, 2020. 48с.
8. Каландій Н. Ф. *Лінгвосоціокультурна компетенція* URL: <https://sites.google.com/site/kalandiynf/%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%96/%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%B3%D0%B2%D0%BE%D1%81%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%B3%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%B0%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%BF%D0%B5%D1%82%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%8F> (дата звернення: 14.03.2024).

9. Канівець Л. Блог вчителя німецької мови. Методична робота / *Опис досвіду* URL: https://kaniwez.blogspot.com/p/blog-page_24.html (дата звернення: 14.03.2024).

Мультимедійні платформи згадані в доповіді:

1. Easy German. URL: <https://www.easygerman.org/about> (Дата звернення: 4.04.2022)
2. ISLCollective. URL: <https://en.islcollective.com/english-esl-video-lessons/search/Deutsch> (Дата звернення: 4.04.2022)
3. Memory. URL: <https://ukgermanconnection.org/kids/games-and-quizzes/memory-game-germananimals/> (Дата звернення: 4.04.2022)

Щур С. М., старший викладач
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького

ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ В МЕДІАЦІЇ: ЧИННИК ТЕКСТ

Для дослідження міжкультурної двомовної медіації такий чинник як текст є особливо важливий, оскільки він є центром мовленнєвого акту, діалогічної взаємодії культур, зовнішньою предметною з'єднувальною ланкою між продуцентом, медіатором і реципієнтом, – спілкуються вони безпосередньо чи на відстані. Під час медіації процеси розуміння і продукування висловлювання здійснюються різними мовами, але умовою їх взаємопов'язаної реалізації постає текст, і як об'єкт, і як процес і як результат.

Західноєвропейські дослідники дотримуються думки, що навчання медіації повинно базуватись на прагматичних текстах і охоплювати широкий їх спектр. Німецькі науковці А. Росслер, Д. Каспарі, Ф. Боле [1], розглядаючи можливі вихідні тексти у навчанні, не систематизують їх, а лише перераховують. Однак, тексти, зазначені в документі [2], відрізняються, як комунікативною функцією, так і релевантними ознаками: домінуючий вид інформації, характер відображення дійсності, наявність естетичної функції, джерело, тощо.

Відсутність чітких принципів / критеріїв відбору вихідних текстів і певної фіксованої варіативності цільових значно ускладнює моделювання міжкультурного спілкування і створення навчальних завдань. Не викликає сумнівів той факт, що вихідні і цільові тексти можуть належати до різних жанрів і типів. Спосіб текстової діяльності і спосіб передачі смислу / змісту вихідного тексту варіюється і може бути репродуктивним чи трансформаційним;